a Ukrainassa: Venäjä
aa huoltoyhteyttä Krimille
Kitaristi, joka sävelsi
Pepe Willbergin paluun
Rintamamiehen palkka:
Korsusta kodittomaksi
SUOMEN LEHTI
SK 36 | 5.9.2014
Hinta 6,90 €
Hej, olen suomalainen
Ennen Ruotsiin lähdettiin kokoamaan Volvoja. Viktor Fors-Mäntyranta lähti soittamaan kaihoisaa musiikkia. Hän on 2000-luvun ruotsinsuomalainen.
otavamedia

Göteborgin suomalaiset asuvat jo paremman väen alueilla. Kohta heitä ei enää erota joukosta.

TEKSTI **RIITTA KYLÄNPÄÄ**
KUVAT **ARI HEINONEN**

MELKO RUOTSALAISIA

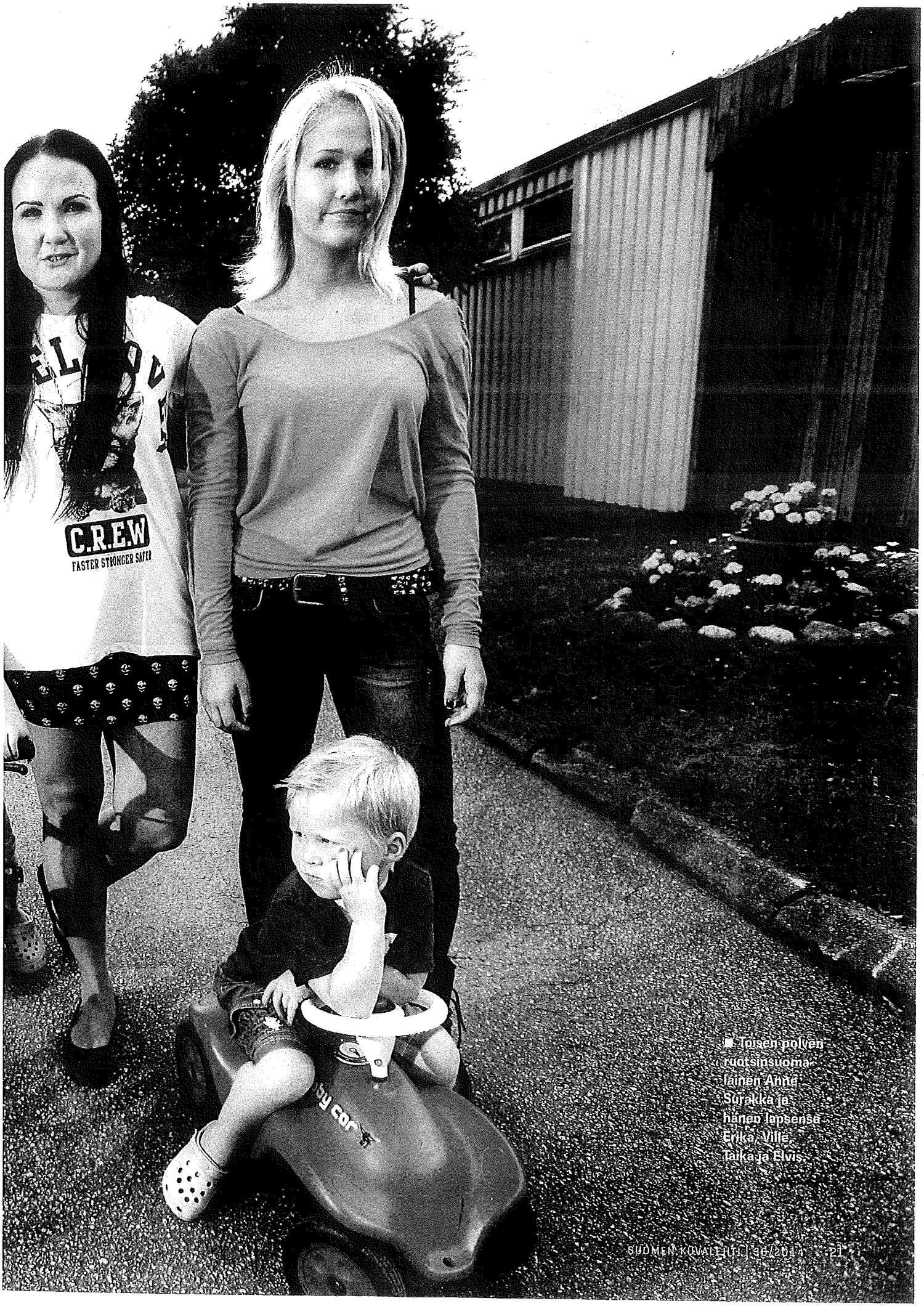

■ Toisen polven ruotsinsuomalainen Anne Surakka ja hänen lapsensa Erika, Ville, Taika ja Elvis.

Mereltä puhaltava tuuli heiluttaa Volvon lippuja. Kymmenien hehtaarien tehdasalue nojaa Atlanttiin.

Erkki Heino, 74, karauttaa tehtaan museon eteen tuliterällä autollaan. Se on hänen 28. Volvonsa.

Harva Ruotsiin lähtijä suunnitteli jäävänsä vieraalle maalle.

"Miekin ajattelin, että mie hankin äkkiä Volvon ja palaan Suomeen", Heino muistelee vanhan työpaikkansa pihalla.

"Sit mie löysin yhen suomalaisen lesken, olin naimisissa 25 vuotta, erosin ja menin naimisiin ruotsalaisen kanssa."

Göteborg on ollut Heinon kotikaupunki jo 47 vuotta, mutta vieläkään hän ei ole ottanut Ruotsin kansalaisuutta.

"Mie olen suomalainen. Tai mie olen mie. Olen vaan täällä ja nautin elämästä."

Ajatukset Suomeen paluusta ovat kuitenkin jääneet, "vaikka asiat on siellä nykyisin kaikin puolin kunnossa, ehkä paremmin kuin Ruotsissa. Kaupat ovat siistejä."

Heino on kotoisin Kuusankoskelta.

Hän saumasi Volvolla autojen etu- ja takatolppia, sulatti tinaa, viilasi, sliippasi ja hioi, kunnes tehtaan sosiaalikuraattorit poimivat hänet avustajakseen.

"Suomalaiset pojat joivat valtavasti. Joka aamu kuraattori soitti, että lähetään Erkki hakemaan pojat töihin. Tai klinikalle."

"Viimeiset vuodet kävin hautaamassa poikia. Suomessa kävin laskemassa Volvon ja ammattiliiton seppeleen kahdeksan miehen haudalle."

"Meillä ei ole enää mitään syytä hävetä täällä. Nykyään ruotsalaiset juovat enemmän kuin suomalaiset, puukottavat ja kirveet heiluvat. Suomea voi puhua ääneen eikä supattamalla."

Heinon unelma toteutui toisena Ruotsinvuotena 1969, kun hän osti ensimmäisen Volvon. Merkki on pysynyt samana, "volvolaiset saavat 13 prosentin alennuksen". Hän on käynyt parin kuukauden ikäisellä autollaan jo kahdesti Suomessa.

"Oli ristiäiset tai hautajaiset, tämä mies lähtee heti, kun kutsu tulee."

Viimeksi mukana oli tytär. He kiertelivät yhdessä Kuusankosken hautuumaalla.

"Tytär kysyi, mihin miut haudataan. Mie vastasin, että enköhän mie tuohon, isän ja äidin viereen."

Grupprum 5053 Jollen, ryhmähuone Göteborgin kaupungintalon 4. kerroksessa. Pitkiä puunattuja käytäviä.

"Helppoahan tämä olisi, jos olisi vain yhdenlaisia ruotsinsuomalaisia", toteaa **Antti Yliselä**, 36, kaupungin suomenkielisen hallintoalueen suunnittelupäällikkö.

Hän ja **Leo Ylitalo**, 63, opettajan työstä eläkkeelle jäänyt toimittaja, miettivät jutunaiheita *Minä olen ruotsinsuomalainen* -lehteen. Lehti on hallintoalueen tiedotuslehti.

Göteborgissa asuu 29 900 ruotsinsuomalaista, joista 6 900, 23 prosenttia, on Suomessa syntyneitä ensimmäisen polven ruotsinsuomalaisia. Loput 23 000 ovat toisen ja kolmannen polven ruotsinsuomalaisia. Lisäksi lähikunnissa asuu 19 000 ruotsinsuomalaista.

700 000:lla eli joka neljännellätoista ruotsalaisella on juuret ainakin osittain Suomessa.

1960- ja 1970-lukujen hurjimpina muuttovuosina Ruotsiin saapui vuosittain 40 000 suomalaista. Suomessa oli pula työpaikoista, Ruotsissa työntekijöistä. Suurten ruotsalaisyritysten maine hyvänä palkanmaksajana levisi yli kehitysalue-Suomen.

Viime aikoina Göteborgin väkiluku on kasvanut vuosittain noin 150 suomalaisella, joista useimmat ovat opiskelijoita.

Yliselä ja Ylitalo keksivät lehteen kaksi aihetta: pääkirjaston suomenkieliset satutunnit ja vähemmistölaki.

Ruotsinsuomalaisten hartaasti odottama vähemmistölaki astui voimaan neljä vuotta sitten. Ruotsi tunnusti suomen viralliseksi vähemmistökieleksi.

Siitä vuoden kuluttua maahan muodostettiin suomen kielen hallintoalue, johon Göteborg ja 49 muuta kuntaa kuuluvat.

Maan kaikista ruotsinsuomalaisista vain vajaa puolet asuu suomenkielisellä hallinto-

"Suomea voi puhua ääneen eikä supattamalla."

Nina Sinkkonen innostui suomen kielestä käytyään Karjalassa.

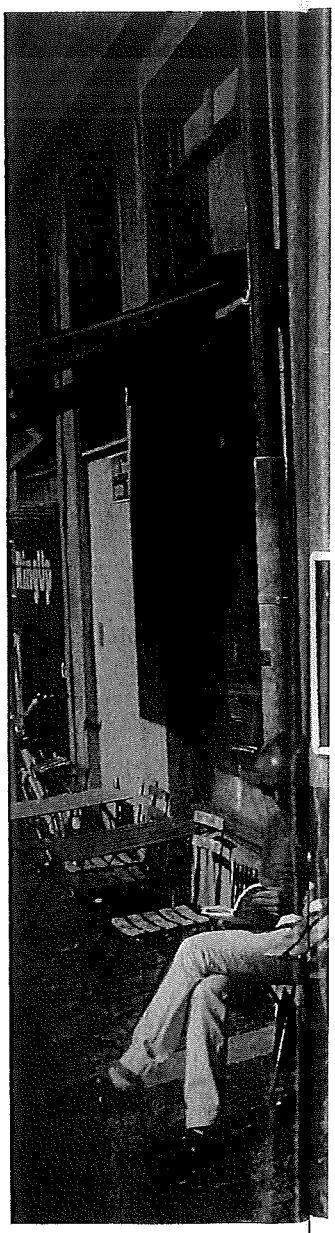

alueella, ja monet kunnat ovat jättäneet valtioneuvostolle liittymishakemuksen.

"Vaikka asiasta on tiedotettu, edelleen harva tuntuu tietävän vähemmistöaseman suomista oikeuksista", Ylitalo sanoo.

"Päiväkoti- ja kouluikäisillä on oikeus saada suomen kielen opetusta, vanhuksilla suomenkielistä hoitoa, ainakin osittain, ja kunnanvirastoissa on voitava asioida suomeksi, vähintään päätökset on saatava suomenkielellä."

Suomen lisäksi vähemmistökieliä ovat meänkieli, saame, romani ja jiddiš.

Laki on aiheuttanut myös sanakopua ruotsinsuomalaisten keskuudessa.

"Ensimmäisen polven ruotsalaiset ovat tehneet paljon töitä saadakseen virallisen vähemmistöaseman. Kun se vihdoin saatiin, joistakin saattoi tuntua epäoikeudenmukaiselta, että myös vastamuuttaneet hyötyvät siitä", Yliselä sanoo.

Yli 40 vuotta Göteborgissa asunut Ylitalo yrittää ymmärtää myös arvostelijoita.

"Ensimmäisen polven ruotsinsuomalaisia syrjittiin pahasti. Moni tunsi elävänsä marginaalissa, ja häpeän kokemus jätti jälkensä. Nyt he kokevat, että laki on kompensaatiota heidän kärsimyksistään, vaikka tietysti se koskee kaikkia ruotsinsuomalaisia."

Göteborgissa sää voi olla juhannuksena yhtä sateinen ja kolea kuin uuden vuoden aattona. Göteborgilaisten mielestä heidän kaupunkinsa on joka tapauksessa kiva kaupunki.

"Ei ruotsinsuomalaisten nuoremman sukupolven edustajien elämä ole täällä mitään surulaulua", toteaa **Petra Palkio**, 32. ▶

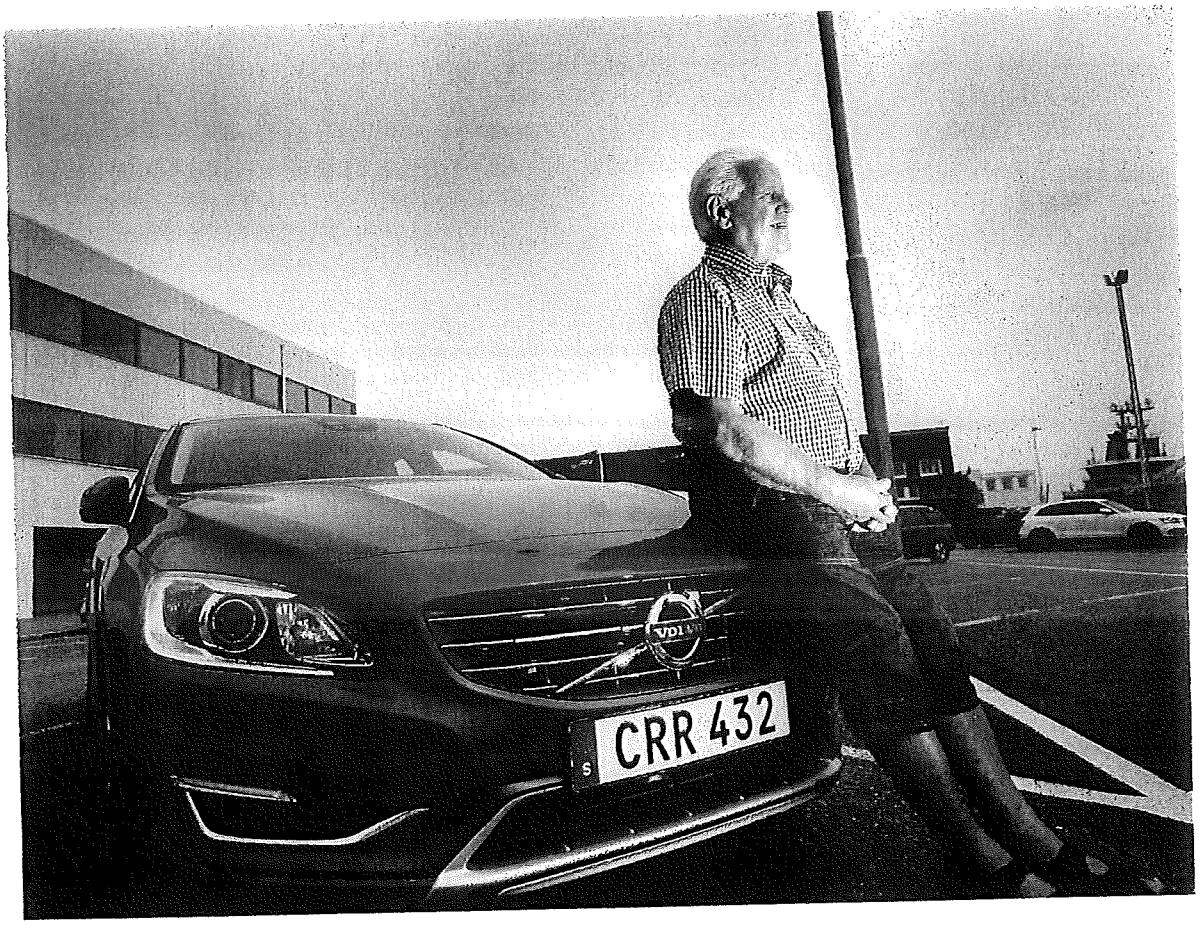

Palkio opettaa alaluokkia Göteborgin ainoassa ruotsinsuomalaisessa koulussa Hisingenin lähiössä. Koulussa on 74 oppilasta ja koulun päiväkodissa 53 lasta.

"Olen toisen polven ruotsinsuomalainen, syntynyt Göteborgissa, mutta olen myös maahanmuuttaja, koska muutin 9-vuotiaana vanhempieni mukana Suomeen, ja paluumuuttaja, koska palasin 26-vuotiaana opettajaksi Ruotsiin. Siis kielellinen ja kulttuurinen kameleontti".

Göteborgissa Palkio ei alussa tiennyt, puhuako riikinruotsia vai "muumiruotsia".

"Kielihän on myös vallankäytön väline. Nyt tuntuu hyvältä, kun voin vaihtaa lennossa kieltä, myös suomeen."

Palkion velipuolet ovat unohtaneet suomenkielen, **Jouni**-veli muutti nimensäkin **Johnnyksi**.

"Kieli voi kuolla jo toisen sukupolven aikana, jos sen eteen ei tehdä töitä. Nyt kun Göteborg kuuluu suomenkieliseen hallintoalueeseen, se voisi lisätä kouluikäisten suomenkielistä kulttuuritarjontaa."

Ruotsin syyskuun valtiopäivävaaleissa kielikysymys ei ole teemana, vaikka vaaleista puhutaan kouluvaaleina. Palkio epäilee, että koko puhe kouluvaaleista on poliittista retoriikkaa.

"Koulun perikato on Ruotsissa niin syvä, ettei sitä yksillä vaaleilla korjata."

"Opettajilta on viety keinot kasvattaa lapsia, kodit kyseenalaistavat herkästi koulua kun media lietsoo vastakkainasettelua. Se vaikuttaa koulun työrauhaan. Täällä yksilökeskeisyys on ajanut kaiken edelle."

Palkio syyttää koulun ongelmista poliitikkoja, jotka eivät kuuntele alan ammattilaisia.

Monet opettajat ovat katkeroituneet ja haluaisivat vaihtaa alaa.

"Täällä opettajan työ voi olla yksi itsekidutuksen korkeimmista muodoista."

Palkiokin on huomannut miettivänsä, kehtaanko aina edes sanoa olevansa opettaja,

"Tai sitten göte-borgilaiset on vähän kuin suomalaiset."

Erkki Heinon unelma ıasta Volvosta on ıttynyt 28-kertaisesti.

ska siitä seuraa vain sääliviä katseita – "voi asu, sinusta ei sitten ollut muuhun".

Hän on pohdiskellut omia vaikuttamisahdollisuuksiaan.

Ruotsinsuomalaisten ensimmäinen suıpolvi on järjestäytynyt hyvin. Heidän ırastuksensa ja EU:n vaatimukset tuotvat myös tuloksen, kun Ruotsi hyväksyi ıhemmistölain.

"Nyt on seuraavan polven aika tarttua estikapulaan", Palkio toteaa. "Ruotsinıomalaisia pidetään ahkerina, ja se on lelleen valtti työelämässä. Loistavaa ·ändiä pitää vaalia ja kehittää edelleen."

öteborg oli 1960-luvulla tunnettu jazzklubeistaan ja vapaasta ilmapiiristään, kaupunkia kutsuttiin pohjolan San :anciscoksi. Nimellä on edelleen katetta.

"Tämä on niin hauska kaupunki, että tän- mie jään", sanoo **Viktor Fors-Mäntyınta**, 29.

Hän pakkaa kitaran koteloon. Hänen Suımmaa-bändillään on illalla keikka.

"Täälä on helppo saada keikkoja."

Kun Fors-Mäntyranta muutti Tornionjolaaksosta Göteborgiin opiskelemaan yhksän vuotta sitten, hän alkoi puhua suoıea ja meänkieltä, "kun miulle tuli niin ova koti-ikävä".

Kotona Pajalassa oli puhuttu enimmäkeen ruotsia, isän äidinkieltä. Meänkieli oli ıjan toisella puolella Suomessa asuvan äiin suvun kieli, mutta silloin uskottiin, että ıpsi voi oppia kunnolla vain yhden kielen.

"Se on aivan eri kulttuuri täälä etelässä. ullaan ja mennään. Tornionjokilaaksossa n aika synkkä mentaliteetti. Ihmiset miet- i paljon."

Valmistuttuaan Göteborgin musiikkipistosta Viktor asui vuodenpäivät isovanempiensa luona Loukojärvellä Tornionjoilaaksossa. Hän teki dokumenttielokuvan aaristaan, viime jouluna kuolleesta hiihtälegenda **Eero Mäntyrannasta**.

Vaari tunnusti tyttärenpojalleen, että änkin oli potenut koti-ikävää.

Dokumentti sai nimen *Homesick*.

"Loukojärvi on miun *himmelplats*. Metsää ı metsäjärviä, hiljaisuutta."

nemmistö ensimmäisen polven ruotsinsuomalaisista on tullut eläkeikään.

"Ja kun ikää tulee vielä enemmän, ruotsinkielitaito katoaa", sanoo **Tarmo Rantala**, 76.

Olemme Rauhalassa, suomenkielisessä vanhustenasuntolassa Vaniljgatanilla, Angeredin kaupunginosaan kuuluvassa Lövgärdetissä. On aamiaisaika.

Uusi vähemmistölaki lupaa paljon, mutta on toteutunut huonosti vanhustenhuollossa. 12-paikkainen Rauhala on ainoa suomenkielinen vanhusten asuntola koko Göteborgissa. Rakennuksen toisessa siivessä sijaitseva kahdeksanpaikkainen Onnela on ainoa suomenkielinen dementiaosasto koko Ruotsissa. Onnelaan jonotetaan Pohjois-Ruotsia myöten.

"Syö Anni puuroa", maanittelee **Maarit Hallberg**, 64.

"Anna vähän *näringsdryckeä*", pyytää **Anni Ruoho**, 98. *Näringsdrycke* on ravinnejuomaa.

"Näin me puhutaan täällä. Haenko mä sulle *liftyn*, laitat sä pyykit *torktumlariin*", Hallberg sanoo.

Hallberg ei puhunut 30 vuoteen suomea ennen kuin tuli töihin Rauhalaan.

"Olen asunut Göteborgissa 50 vuotta, olen ruotsalainen. Entinen ja nykyinen puoliso ovat ruotsalaisia ja lapsetkin puhuvat vain ruotsia."

Tarmo Rantala rullaa rollaattorillaan "kiusoittelemaan" hoitajia. Cd-soitin on jumittunut soittamaan **Taisto Tammen** ikivihreää *Tango merellä soi*.

"Yksi kaveri kysyi, haluatko lähtee seikkailemaan. Kysyin mihin. Vastaus oli 'Göteborgiin'."

Oli vappu 1960. Ylistaro jäi, ikuisiksi ajoiksi. Rantalalla on syöpä.

Hisingenin lähiö on Ruotsin neljänneksi suurimmassa saaressa Göteborgin itälaidalla. Se on tullut tunnetuksi nuorten rikollis- ja huumejengitappeluista. Tänä vuonna on sattunut jo yli 40 ampumavälikohtausta, viime vuonna 60.

Tukihenkilönä työskentelevä **Anne Surakka**, 36, asuu saaren rauhallisella rivitaloalueella Grinnekullegatanilla.

Toisen polven ruotsinsuomalaisen ja yksinhuoltajan kaikki viisi lasta, **Elvis**, 3, **Ville**, 5, **Erika**, 14, **Taika**, 17, ja **Jesse**, 18, puhuvat myös suomea. Se on poikkeuksellista.

"Meillä on kova, mikä on *streng*, kuri. Äiti kun sanoo, sitä pitää totella", Taika selittää.

Lapset saavat puhua kotona vain suomea. Ruotsinkielisiin tekstiviesteihin äiti vastaa, että "en ymmärrä".

Viime syksynä perheen pienet pojat aloittivat ruotsinkielisessä tarhassa. Ruotsia he puhuivat jo jouluna. Nyt Surakka on anonut heille vähemmistöaseman mahdollistamat kaksi tuntia suomenkielenopetusta viikossa, mutta asian käsittely on edelleen kesken.

"Taistelen niistä tunneista loppuun asti."

Hän toivoo, että Elvis ja Ville oppisivat myös lukemaan ja kirjoittamaan suomea. Tyttäriltä se käy kankeasti.

"Minä haluan pullaa", Elvis ilmoittaa.

Taika ja Erika ovat leiponeet korvapuusteja mummin kanssa. Isovanhempien koti on kuin pikku-Suomi keskellä Göteborgia.

"He katsovat Suomen televisiota, kuuntelevat suomalaista musiikkia, käyvät suomenkielisessä eläkeläiskerhossa ja matkustavat ulkomailla suomalaisten ystäviensä kanssa."

Anne Surakan vanhemmat muuttivat Ruotsiin 38 vuotta sitten, mutta kun he jäivät eläkkeelle, ruotsinkielentaito rapistui nopeasti.

"Käyn isän mukana televisio- ja muilla isommilla ostoksilla. Vähemmistölaki takaa heille tulkkipalvelut lääkärireissuilla."

Vaurastuneet ruotsinsuomalaiset muuttavat pois työläiskaupunginosista. Värikäs ja vauras Majornan lähiö keskustan tuntumassa on erityisesti toisen polven siirtolaisten suosiossa.

Nina Sinkkonen, 40, tuskailee suomensa kanssa kahvilansa Café Ninan tiskillä Karl Johansgatanilla.

Sinkkonen puhuu ruotsia vanhemmilleenkin, mutta nämä vastaavat hänelle suomeksi.

Vierailu isän kanssa tämän kotikylässä Käkisalmella Karjalassa kolme vuotta sitten herätti Sinkkosessa kiinnostuksen äidinkieltä kohtaan.

"Se oli *häftig känsla*", raju kokemus. "Aloin opiskella suomea. Se on vaikea, mutta kyllä se menee parempi ja parempi."

Hän on kokoamassa tuekseen suomenkielistä keskusteluryhmää, mutta hänen tietämillään nuorilla ruotsinsuomalaisilla on "huono kielellinen itsetunto", he arastelevat puhua suomea.

"Minä en ole oikea ruotsalainen. Olen aika vahva luonne, mikä se on, niin kuin pieni pässi... Joo itsepäinen. Muuten suomalaiset on kuin ruotsalaiset. Tai sitten kaikki göteborgilaiset on vähän kuin suomalaiset."

Göteborgin keskustassa kaikki on *chic* ja *skön*, oikein somaa. Kukkaistutukset roikkuvat kanavia halkovien siltojen kaiteilla. Tietullit ovat vähentäneet autojen määrää keskustassa. ▶

"Monien ruotsalaisten mielestä Göteborg on maan kaunein kaupunki", kehuu keskustassa asuva **Heli Henriksson Vasara**, 71.

Hän muutti Göteborgiin 32 vuotta sitten 14 Tukholman vuoden jälkeen.

"Mä luulen, että äitini häpesi minua, koska muutin Ruotsiin. 'Rupusakkia', hän sanoi ruotsalaisista". Muutto oli kuitenkin helsinkiläiselle "ainoa keino" itsenäistyä. "Ja ruotsalaisilla naisilla oli hurjan kauniita vaatteita."

Ruotsissa palkat olivat parempia, ja Henriksson Vasarakin pääsi nopeasti jaloilleen.

Hän kokee tehneensä "päinvastaisen luokkaretken" kuin ruotsinsuomalaiset yleensä.

"Suomessa kuuluin kirjastovirkailijana keskiluokkaan, täällä leimauduin suomalaisena työväenluokkaan. Mutta ei me kaikki olla köyhiä ja juoppoja."

"Toisen polven ruotsinsuomalaiset pärjäävät yleensä hyvin. He ovat omaksuneet parhaat puolet molemmista kulttuureista, ja naiset ovat kouluttautuneet."

Henriksson Vasaran tulkinnan mukaan nuoret ruotsinsuomalaiset naiset äänestivät kevään eurovaaleissa ympäristöpuoluetta ja feminististä vaihtoehtoa.

"Miehet ovat machoja ja äänestävät edelleen sosdemeja, vaikka äijäpuolueiden aika alkaa olla ohi."

"Miehillä on myös tabuja. Avioerosta ei voi kertoa, ja jos työpaikka menee, Suomessa lakataan käymästä. Täällä moni on suomalaisempi kuin Suomessa. Suomesta ei saa puhua pahaa."

Göteborgiin Henriksson Vasara muutti, kun kaupungin pääkirjasto palkkasi hänet "alan parhaana siirtolaiskirjastonhoitajana". Sellaista hakuilmoituksella etsittiin.

"Jo 1960-luvun lopulla, mutta varsinkin 1970-luvulla Ruotsin kirjastot taistelivat sorrettujen ja vähäosaisten puolesta ja kirjastoihin perustettiin siirtolaiskirjastonhoitajien virkoja. 1960-luvulla maa oli vielä varakas, turvallinen ja tulevaisuuteen uskova kansankoti."

Göteborgin kirjastossakin oli tarjolla kirjoja 55 eri kielellä.

"Nyt kirjastoja suljetaan ja henkilökuntaa vähennetään, kun rahat ei riitä. Turvallinen kansankoti loppui Olof Palmen murhaan."

Kesällä suomenkielinen hallintoalue alkoi jakaa ruotsinsuomalaisille lapsiperheille ilmaisia kirjapaketteja kirjastojen kautta.

"Kolmesta kirjasta yksi on äänikirja, koska kaikki eivät osaa lukea suomea."

Pohjoismaiden suurin satama, Pohjoismaiden suurin ostoskeskus, Ruotsin suurimmat kirjamessut. Puheliaat göteborgilaiset, *Sveriges roligaste människor*, uskovat, että heidän kaupungistaan tulee pian Ruotsin ykkönen. Kun reittiä Kööpenhamina–Göteborg–Oslo alkaa kulkea luotijuna nykyisen pikajunan sijaan, asetelma muuttuu: Tukholmasta tulee Ruotsin "baksidan" ja Göteborgista "framsidan", maan keulakuva.

Viktor Fors-Mäntyrannan sormiin on tatuoitu koti-ikävä.

Tarmo Rantala pääsi vanhainkodin suomenkieliselle osastolle.

"Täällä moni on suomalaisempi kuin Suomessa."

Paikallisbussi tuo kirjailija **Asko Sahlbergin**, 49, parissakymmenessä minuutissa Kungälvistä Göteborgin rautatieasemalle. Kungälv on leppoisa kylä suurkaupungin laidalla, jos unohdetaan tappajaetanat. Yhtenäkin päivänä Sahlberg oli tappanut 632 etanaa puutarhassaan.

"Puutarhasaksilla niskat poikki ja metsään."

Rautatieaseman vierustalla on City Kebab, ja edustalla Brunnsparken, kaivopuisto, molemmat entisiä ruotsinsuomalaisten rälläyspaikkoja.

Alkoholisti-Heikki ei enää huutele ikäviä huomautuksia ohikulkijoille puistonpenkillä.

Keskustassa parveilevat ruotsalaisenruskettunet nuoret, terasseilla heiluvat vaaleat poninhännät.

Tuossa rautatieaseman edessä Sahlberg tuskaili 18 vuotta sitten, miten päästä Tuven lähiöön, sisarensa tyhjillään olevaan asuntoon.

1990-luvun lama oli tehnyt Sahlbergista tyhjätaskun ja hän käveli. Siitä tuli hänelle tapa.

"Kävelin yleensä yöaikaan."

Kaksi ensimmäistä kuukautta Sahlberg teki pimeästi ilmanvaihtoputkien eristyksiä. Hänen siirtolaisromaanitrilogiansa päähenkilö Jakobsson on samalla alalla. ▶

Ruotsinsuomalaiset vieroksuivat tulosta ja tämän rosoisia romaaneja "ensimäiset kymmenen vuotta". Kun kirjailija toi menestyä, he halusivat hänet keulakukseen, juhlapuhujaksi ja esitelmöijäksi. "Koin sen myös velvollisuudekseni. Mutten enää."

"Ruotsinsuomalaiset ovat saaneet paremmat etuudet kuin monet suuremmat vähemmistöt, iranilaiset, irakilaiset, entisen Jugoslavian alueelta tulleet", Sahlberg sanoo. "Silti vähemmistökieliasema ei näy käytännössä missään. Vanhukset ovat edelleen sinäisiä ja unohdettuja. Ruotsinsuomalaisilla on heikko itsetunto. Miksi suomalaisia ei ole mukana Ruotsin valtakunnanpolitiikassa!"

Järntorgetilla Sahlberg nostaa peukaloa ieltä osoittaville kurdeille.

"Olen itsekin siirtolainen. Tietysti olen ainen siitä, että Ruotsi on vastaanottanut paljon siirtolaisia, mutta se ei ole pinyt huolta heistä. Se on asuttanut siirtolaiset samoihin lähiöihin ja tehnyt niistä slummeja. Nuorisorikollisuus kukoistaa, lukutaidottomuus on häkellyttävä. Syksyllä maahan saapuu satatuhatta uutta pakolaista. Edessä on valtavia sosiaalisia ongelmia."

Vertaillessaan Ruotsia ja Suomea Sahlberg on huomannut alkaneensa arvostaa "kallista synnyinmaataan".

"Suomalaiset ovat rehellisiä. Ruotsalaiset ovat ystävälisiä, mutta hyviä teeskentelijöitä ja kaksinaismoralisteja. Julkisuudessa he seisovat tiukasti Olof Palmen perinnön takana, mutta kun tapaa heitä yksitellen, he ovat erittäin pettyneitä maan siirtolaispolitiikkaan."

"Oikeistoenemmistöiset kunnat eivät vastaanota siirtolaisia, ei edes pääministeri Fredrik Rainfeldtin kotikunta."

Kaksi vuotta sitten Sahlberg otti kaksoiskansalaisuuden, Ruotsin passin saa automaattisesti viiden vuoden jälkeen, ja äänestää nyt ensi kertaa valtiopäivävaaleissa.

"Suomen vaaleissa en äänestänyt koskaan, koska asuin täällä. Nyt haluan vaikuttaa, täällä." **SK**

"Miksi suomalaisia ei ole Ruotsin valtakunnanpolitiikassa!"

Kirjailija Asko Sahlberg on kotiutunut Göteborgiin.